

2026-08-31 Nr. NV-2275

VYRIAUSYBĖS IŠVADA TAP-26-875(2) TAIS-26-9235(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1278“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2026-06-17	Finansų ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP (II dalis) ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narė Daiva Petkevičienė siūlo padidinti neapmokestinamą iš tam tikrų finansinių priemonių gautų palūkanų sumą nuo 500 eurų iki 2 000 eurų per mokestinį laikotarpį.

Įstatymo projekto Aiškinamajame rašte pažymima, kad 500 eurų suma buvo nustatyta daugiau nei prieš dešimtmetį, o per šį laikotarpį reikšmingai padidėjo kainų lygis ir sumažėjo pinigų perkamoji galia, taip pat padidėjo gyventojų dalyvavimas investicinėje veikloje bei mokamos palūkanos gyventojams už indėlius bankuose; dėl infliacijos ir palūkanų normų pokyčių 500 eurų riba šiandien nebeatlieka realios investavimo skatinimo funkcijos, praktikoje ji tampa simboline ir neturi reikšmingo poveikio gyventojų elgsenai. Teigiama, kad padidinus ribą iki 2000 eurų, būtų atkurtas realus mokesčių lengvatos dydis, atitinkantis dabartines ekonomines sąlygas, būtų sukurtas apčiuopiamas finansinis stimulus gyventojams laikyti indėlius bankuose bei sustiprinta paskata deklaruoti ir investuoti savo pajamas ir turtą skaidriai.

Kartu Aiškinamajame rašte atkreipiamas dėmesys, kad neapmokestinamos ribos didinimas veikia kaip taupymo skatinimo priemonė, didinant neapmokestinamą palūkanų sumą, gyventojams sudaroma aiški paskata laikyti lėšas bankų indėliuose, investuoti į obligacijas, naudotis tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo galimybėmis, tai didina vidaus kapitalo kaupimą, vartojimą ir finansinį atsparumą. Taip pat tai būtų akivaizdi šešėlinės ekonomikos mažinimo priemonė. Legaliai laikomos ir deklaruojamos lėšos tampa finansiškai patrauklesnės, mažėja paskata laikyti santaupas grynaisiais pinigais, investuoti neformaliais ar neapskaitytais būdais, didina finansinių srautų skaidrumą.

Nurodoma, kad įstatymo projekto tikslas – skatinti gyventojus skolinti už tai gaunant didesnes neapmokestinamų palūkanų išmokas; o priėmus šį įstatymo projektą, gyventojams būtų sudaroma aiški paskata laikyti santaupas bankų indėliuose, investuoti į obligacijas, naudotis tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo galimybėmis.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvados projekte siūloma nepritari Seimo narės Daivos Petkevičienės teikiamam įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

– pagrindinė mokesčių funkcija yra fiskalinė, t. y. užtikrinti stabilias valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų pajamas viešosioms paslaugoms finansuoti ir kitiems valstybės prisiimtiems įsipareigojimams vykdyti, o įstatymo projektu siūlomos priemonės mažintų valdžios sektoriaus biudžetų pajamas ir taip apribotų galimybes sparčiau didinti prioritetinių viešojo sektoriaus sričių finansavimą. Preliminariu vertinimu, įstatymo projektu siūlomas neapmokestinamų palūkanų už indėlius, palūkanų už ne nuosavybės vertybinius popierius, taip pat palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimosi platformą, ir (arba) palūkanų už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą, ribos padidinimas nuo 500 eurų iki 2 000 eurų sumažintų valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio apie 16 mln. eurų per metus. Atsižvelgiant į fiskalinės drausmės ir grynųjų išlaidų augimo ribos reikalavimus bei į tai, kad dėl susiklosčiusių geopolitinių aplinkybių prioritetas skiriamas krašto gynybai stiprinti, gynybos reikmėms finansuoti, biudžeto pajamų mažinimas šiuo metu ribotų prioritetinių funkcijų finansavimo galimybes;

– antrinė - reguliacinė mokesčių funkcija pasitelkiama tik nuodugniai pagrindus, kad tai būtina ir su kitomis politikos kryptimis deranti priemonė papildomam viešosios politikos tikslui pasiekti. Iš Lietuvos banko interneto svetainėje pateikiamų statistinių duomenų matyti, kad gyventojų indėliai ir kitos investicijos į finansinį turtą nuosekliai auga, todėl nėra aiškaus pagrindo, kuriuo būtų pagrįstas poreikis tokias investicijas skatinti papildomomis mokesstinėmis priemonėmis. Be to, nuo 2025-01-01 įsigaliojo į aktyvaus investavimo skatinimą orientuotos Gyventojų pajamų

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

mokesčio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios investicinės sąskaitos apmokestinimo režimą, o Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta mokesčio lengvata 500 eurų neviršijančioms iš įvairių finansinių priemonių ne per investicinę sąskaitą gaunamoms palūkanoms iš esmės skirta smulkesnėms, pasyvaus investavimo, pajamoms neapmokestinti. Tokiu būdu galiojančiu reglamentavimu nuosekliai užtikrinama, kad didesnę kapitalą sukaupę ir didesnes palūkanų sumas gaunantys gyventojai adekvačiai prisidėtų prie viešųjų paslaugų finansavimo.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☐ Taip ☒ Ne

**ADMINISTRACINĖ
NAŠTA
(PRISITAIKymo
IŠLAIDOS)**

☐ Taip ☒ Ne

GYVENTOJAMS

☐ Taip ☒ Ne

ŪKIO SUBJEKTAMS

☐ Taip ☒ Ne

**VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR
IŠTAIGOMS**

☐ Taip ☒ Ne

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒ TM ☒ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM
☐ LSA ☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☐ Kita

Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija (į redakcinio pobūdžio pastabas atsižvelgta) ir Lietuvos banku (pastabų ir pasiūlymų neturėjo).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaclovas Medišauskas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas